355960 - Boşanma aşamasında olan kadın, kocasının rızası dahilinde evinin dışında iddete girmesinin hükmü. Boşanmadan önce evden çıkmışsa tekrar iddete geri dönmesi gerekir mi?

Soru

Karşılıklı rıza dahilinde iki eş arasında boşanma vuku buldu. Kadın yaşlı olduğu için menopoza girmiştir. Kadın uzun zamandan beri oğlunun evinde kalıyor. Bu durumda kadın, iddet süresini oğlunun evinde geçirebilir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Rac'i boşanmayla boşanan kadının iddet için koca evinden onun izniyle ayrılmasının hükmü.

Rac'i olarak boşanan kadın, iddetini kocasının evinde geçirmesi gerekir. Evinden çıkması veya kocasının onu çıkarması caiz değildir. Boşanma vuku bulduktan sonra onların karşılıklı rızaları veya izinleri itibar edilmez. Çünkü kadının evinde kalması Allah'ın emridir. "Boşadığınız, fakat iddeti dolmamış kadınları gücünüz nispetinde, kendi oturduğunuz yerde oturtun." (Talak/6)

Evinde oturtma emri, çıkma ve çıkarmamaya yönelik emirdir. Raci boşanmadan sonra da onun eşidir. Çünkü her yönden nikah mevcuttur. Boşanmadan önce nasıl çıkmak caiz değil sonrasında da caiz değildir. (Bedai sanai 3/205)

Haşiye Kalyubi ve Umeyre 4/56 da şöyle geçmektedir: Boşanma esnasında kadın, nerede kalıyorsa orada iddetini geçirecektir. Koca veya başkası onu kaldığı evden çıkaramaz, kendisi de çıkamaz. İhtiyaç dışında eşiyle anlaşarak çıkması caiz değildir. Çünkü bunda Allah'ın hakkı vardır. Yüce Allah

şöyle buyurdu: “..(bekleme süresince) evlerinden çıkarmayın, kendileri de çıkmasınlar..” (Talak/1)

İkincisi:

Raci boşanan kimsenin boşanmadan önce başka eve taşınması

Şayet kadın boşanmadan önce ikamet amacıyla başka bir eve taşınmış ve bu durum kocasının izni dahilindeyse o evde iddet süresini geçirebilir. Şayet kocasının izni dahilinde değilse kocasının evine dönmesi gerekir. Ancak Şafii mezhebinde boşanma vuku bulduktan sonra eşinin izniyle ikamet ettiği evde iddeti geçirebilir.

Şafii Rahimehullah el Um/5/243 şöyle dedi: Eşiyle oturduğu ev dışında başka bir eve taşınmış ise daha sonra kocası onu boşadı veya vefat etti, bu durumda; taşındığı evde veya izin verdiği evde iddet süresini geçirir. İster belirli bir ev için izin versin veya “istediğin yerde ikamet et” desin veya onun izni dışında bir eve taşınır daha sonra o evde kalmasını izin verirse bulunduğu evde iddetini geçirebilir.

Şayet koca izni olmadan taşınır ve daha sonra ona izin vermez, daha sonra onu boşar veya vefat ederse onunla birlikte ikamet ettiği eve döner ve iddetini orada geçirir.

İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: Kocası ona başka bir ev veya şehre taşınmasını izin verir ancak taşınmasından önce vefat ederse bulunduğu evde iddeti geçirmesi gerekir. Eşyalarını taşımış olsun veya olmasın hüküm aynıdır. (el Muğni 8/169) ayrıca el insaf/9/309’a bakınız.

Bunun üzerine şayet kadın, oğlunun evine boşanmadan önce eşinin izniyle taşınmış ise oğlunun evinde vacip olarak iddeti geçirir. Şayet kocasının izni dışındaysa kocasının evine dönmesi ve orada iddeti geçirmesi vaciptir. Fakat kocası, iddeti oğlunun evinde geçirmesine izin verirse caizdir.

İddet süresi üç aydır. Çünkü menepoza girenlerin iddet süresi üç aydır.

En iyisini Allah bilir.